מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר עובדות מדעיות, היסטוריות וגאוגרפיות מתוך הכרזות
- לתרגל קריאה בהבנה של טקסט קצר ושאלת חשיבה נלווית
- לחזק אוצר מילים בעברית קלה הקשור לנושאי הכרזות
- לפתח סקרנות וחשיבה ביקורתית דרך שאלות בדקו את עצמכם

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – עובדות בסיסיות

- 1. נכון – זו עובדה מדעית ידועה על מבנה גופו של התמנון
- 2. לא נכון – בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם הוא הלוויתן הכחול
- 3. לא נכון – לעמק החולה מגיעים מדי שנה עשרות אלפי ציפורים נודדות

חלק ב' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – הבנה ויישום

- 1. ב – רוקדות
- 2. ב – כי הוא משמש תחנת מנוחה ומזון בדרך הנדידה
- 3. ב – תמנון

חלק ג' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – חיזוק והשלמה

- 1. גדול
- 2. רוקדות

חלק ד' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – מיון והתאמה

- 1 – ב (יש לו שלושה לבבות)
- 2 – ד (בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם)
- 3 – א (מתקשרות באמצעות ריקוד)
- 4 – ג (תחנת עצירה לעשרות אלפי ציפורים נודדות)

חלק ה' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – מה זכרתם?

- 1. א – כך הדגים יכולים לחיות מתחת לשכבת הקרח
- 2. א – הוא חם אפילו יותר מפני השמש
- 3. א – בזכות תכונות מיוחדות שלו שמונעות התפתחות חיידקים
- 4. א – באוזן

חלק ו' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – השלמה והתאמה

- 1. 100,000
- 2. פני השמש

חלק ז' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – התאמת עובדות

- 1 – ג (צף על המים ומגן על הדגים שמתחתיו)
- 2 – ד (חם יותר מפני השמש)
- 3 – א (כמעט לא מתקלקל לאורך זמן)
- 4 – ה (העצם הקטנה ביותר בגוף האדם)
- 5 – ב (ייחודיות לכל אדם ואדם)

חלק ח' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – נכון או לא נכון

- 1. נכון – כל אדם, גם תאומים זהים, נולד עם טביעות אצבע ייחודיות משלו

חלק ט' – פרק 3 • חלל – עובדות בסיסיות

- 1. ב – ארוך יותר מהשנה
- 2. ב – כי אין על הירח רוח ומים שימחקו אותן
- 3. ב – כ-8 דקות
- 4. ב – כוכב הלכת השני מהשמש
- 5. א – יש כאן רוח, גשם ומים

חלק י' – פרק 3 • חלל – חישובים ויישום

- 1. 150
- 2. שנייה
- 3. ארוך יותר
- 4. אוויר
- 5. 500

חלק י"א – פרק 3 • חלל – חשיבה ויצירה

- 1. 500 חלקי 60 שווה בקירוב 8.3 דקות
- 2. כי נוגה מסתובב סביב עצמו לאט מאוד, לאט יותר מהזמן שלוקח לו להקיף את השמש
- 3. תשובה אישית - רצוי להזכיר שהעקבות שם כבר עשרות שנים בזכות היעדר רוח ומים על הירח
- 4. כעבור כ-8 דקות, כי זה הזמן שלוקח לאור להגיע מהשמש אל כדור הארץ

חלק י״ב – פרק 4 • השפה העברית – מה זכרתם?

- 1. ב – 3
- 2. א – אליעזר בן יהודה
- 3. א – אמן (amen)

חלק י״ג – פרק 4 • השפה העברית – נכון או לא נכון

- 1. נכון – במשך מאות שנים עברית שימשה בעיקר לכתיבה ולתפילה ולא לדיבור יומיומי
- 2. לא נכון – בתחילה כתבו בלי ניקוד, והוא נוסף מאוחר יותר כדי לשמר את ההגייה המדויקת

חלק י״ד – פרק 4 • השפה העברית – שורשים ומילים

- 1. כ-ת-ב
- 2. ניקוד

חלק ט״ו – פרק 4 • השפה העברית – התאימו שורש למילה

- 1 – ד (מכתב)
- 2 – ה (תלמיד)
- 3 – א (דיבור)
- 4 – ג (שומר)
- 5 – ב (מחשב)

חלק ט״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – זכרו את העובדות

- 1. א – ים המלח
- 2. ג – האמזונס

חלק י״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – נכון או לא נכון

- 1. נכון – מכתש רמון אכן נחשב למכתש ההרוסיון הגדול בעולם
- 2. לא נכון – האלמוג הוא בעל חיים, למרות שהוא נראה כמו צמח
- 3. נכון – היא שמרה על התואר הזה תקופה ארוכה מאוד בהיסטוריה

חלק י״ח – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – השלימו וחברו

- 1. נמוכה
- 2. מערות

חלק י״ט – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – התאמה

- 1 – ד (המקום הנמוך ביותר ביבשה)
- 2 – ג (המכתש הגדול מסוגו בעולם)
- 3 – א (הנהר עם הכי הרבה מים)
- 4 – ה (בעל חיים ולא צמח)
- 5 – ב (היו הבניין הגבוה בעולם אלפי שנים)

חלק כ׳ – פרק 6 • המצאות וטוב לב – מה למדנו?

- 1. א – לואי ברייל
- 2. ב – 15
- 3. א – נקודות בולטות שחשים באצבעות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדיקה שהתלמיד זוכר עובדות מדויקות מהנושאים השונים
- הבנה בסיסית של חשיבות אימות מידע
- יצירת שאלה רלוונטית המראה הבנה של הנושא

טיפים להפעלה:

- ניתן לחלק את החוברת לשיעורים לפי פרקים, פרק אחד בכל מפגש
- מומלץ לפתוח כל פרק בקריאת הכרזה המתאימה לפני התרגול
- לתלמידים מתקשים אפשר לקצר את שאלות החשיבה ולהתמקד בהבנה הבסיסית
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף משימת חקר קצרה על אחת העובדות

חוברת תרגול – הידעת? כרזות למידה

הידעת? כרזות למידה קטנות

חט״ב · רגיל

תוכן החוברת

1. פרק 1 – טבע ובעלי חיים
2. פרק 2 – מדע וגוף האדם
3. פרק 3 – חלל
4. פרק 4 – השפה העברית
5. פרק 5 – גאוגרפיה והיסטוריה
6. פרק 6 – המצאות וטוב לב

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – הידעת? כרזות למידה

חוברת התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תמצאו תרגילים על פי נושאי הכרזות באתר. קראו כל עובדה בעיון, ענו על שאלות ההבנה והחשיבה, ונסו לנסח בעצמכם הסבר קצר בעברית קלה.

1 חלק א' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – עובדות בסיסיות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לתמנון יש שלושה לבבות	☐	☐
2	בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם הוא הפיל	☐	☐
3	כל שנה מגיעים לעמק החולה רק כמה עשרות ציפורים	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – הבנה ויישום

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושות הדבורים כדי להעביר מידע לדבורים אחרות?

א) שרות ב) רוקדות ג) מצפצפות ד) נוגעות בכנפיים

2. מדוע עמק החולה חשוב במיוחד לציפורים נודדות?

א) כי שם חם מאוד כל השנה ב) כי הוא משמש תחנת מנוחה ומזון בדרך הנדידה ג) כי אין שם בני אדם

ד) כי הוא הים הגדול ביותר בעולם

3. איזה בעל חיים מוזכר כבעל שלושה לבבות?

א) כריש ב) תמנון ג) לווייתן ד) דולפין

3 חלק ג' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – חיזוק והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. הלוויתן הכחול הוא בעל החיים ה_____ ביותר שחי אי פעם על כדור הארץ

2. הדבורים _____ כדי לספר לדבורים אחרות איפה נמצא מזון

4 חלק ד' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – מיון והתאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תמנון	___	**א.** מתקשרות באמצעות ריקוד
2. לווייתן כחול	___	**ב.** יש לו שלושה לבבות
3. דבורים	___	**ג.** תחנת עצירה לעשרות אלפי ציפורים נודדות

4. עמק החולה	___	**ד.** בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם

5 חלק ה' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – מה זכרתם?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מדוע חשוב שהקרח צף על פני המים ולא שוקע?

(א) כך הדגים יכולים לחיות מתחת לשכבת הקרח (ב) כך המים מתחממים מהר יותר

(ג) כך הקרח נמס מהר יותר (ד) אין לכך שום חשיבות מיוחדת

2. מה מיוחד בברק לפי העובדה שלמדנו?

(א) הוא חם אפילו יותר מפני השמש (ב) הוא קר יותר מקרח (ג) הוא לא קשור כלל לחום

(ד) הוא חם בדיוק כמו פני השמש

3. מדוע הדבש כמעט לא מתקלקל לאורך זמן?

(א) בזכות תכונות מיוחדות שלו שמונעות התפתחות חיידקים (ב) כי הוא תמיד נשמר במקרר

(ג) כי הוא עשוי מסוכר מלאכותי (ד) כי מחליפים אותו כל יום

4. היכן נמצאת העצם הקטנה ביותר בגוף האדם?

(א) באוזן (ב) באף (ג) בכף היד (ד) בעמוד השדרה

6 חלק ו' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. הלב של אדם פועם כ- _____ פעם ביום בממוצע

2. הברק חם יותר אפילו מ- _____

7 חלק ז' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – התאמת עובדות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הקרח	___	**א.** כמעט לא מתקלקל לאורך זמן
2. הברק	___	**ב.** ייחודיות לכל אדם ואדם
3. הדבש	___	**ג.** צף על המים ומגן על הדגים שמתחתיו
4. עצם האוזן	___	**ד.** חם יותר מפני השמש
5. טביעות האצבע	___	**ה.** העצם הקטנה ביותר בגוף האדם

8 חלק ח' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אין שתי טביעות אצבע זהות בעולם	☐	☐

9 חלק ט' – פרק 3 • חלל – עובדות בסיסיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה זמן אורך יום אחד בכוכב הלכת נוגה בהשוואה לשנה שלו?

א) קצר בהרבה מהשנה ב) ארוך יותר מהשנה ג) זהה בדיוק לשנה ד) אין לנוגה ימים

2. מדוע העקבות של האסטרונאוטים על הירח עדיין נמצאות שם?

א) כי יש על הירח דבק מיוחד ב) כי אין על הירח רוח ומים שימחקו אותן

ג) כי האסטרונאוטים חיזקו אותן בבטון ד) כי הירח קר מדי לכל שינוי

3. כמה זמן לוקח לאור השמש להגיע לכדור הארץ?

א) כ-8 שניות ב) כ-8 דקות ג) כ-8 שעות ד) כ-8 ימים

4. מהו כוכב הלכת שנקרא 'נוגה'?

א) הכוכב הקרוב ביותר לשמש ב) כוכב הלכת השני מהשמש ג) כוכב הלכת הרחוק ביותר

ד) הירח של כדור הארץ

5. מה גורם לכך שעקבות על כדור הארץ נמחקות מהר יותר מאשר על הירח?

א) יש כאן רוח, גשם ומים ב) כדור הארץ חם יותר ג) יש פחות כוח משיכה

ד) אין סיבה, הן לא נמחקות

10 חלק י' – פרק 3 • חלל – חישובים ויישום

השלימו את המילה החסרה.

1. המרחק בין השמש לכדור הארץ הוא כ- _____ מיליון ק"מ

2. מהירות האור היא כ-300,000 ק"מ ל- _____

3. בכוכב נוגה הזמן שלוקח לכוכב להסתובב סביב עצמו _____ מהזמן שלוקח לו להקיף את השמש

4. מכיוון שאין על הירח אטמוספרה (שכבת _____), אין שם רוח שתמחק עקבות

5. אם מהירות האור היא 300,000 ק"מ בשנייה והמרחק לשמש כ-150,000,000 ק"מ, הזמן שלוקח לאור להגיע אלינו הוא בערך _____ שניות

11 חלק י"א – פרק 3 • חלל – חשיבה ויצירה

ענו בקצרה.

1. חשבו: כמה דקות הן 500 שניות (הזמן שלוקח לאור השמש להגיע לכדור הארץ)? הסבירו איך חישבתם

2. הסבירו במילים שלכם למה יום בנוגה יכול להיות ארוך יותר משנה שלמה בנוגה

3. דמיינו שאתם צוות אסטרונאוטים שנוחת על הירח ורואה את העקבות הישנות. כתבו 2-3 משפטים על התחושה שלכם

_____

_____

_____

4. אם אור השמש היה נעלם לפתע, כעבור כמה זמן בערך היינו מרגישים בכך על כדור הארץ? נמקו

_____

_____

12 חלק י"ב – פרק 4 • השפה העברית – מה זכרתם?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה אותיות יש בדרך כלל בשורש עברי?

א) 2 ב) 3 ג) 4 ד) 5

2. מי מזוהה עם המאמץ להחיות את העברית כשפה מדוברת?

א) אליעזר בן יהודה ב) חיים נחמן ביאליק ג) זאב ז'בוטינסקי ד) דוד בן גוריון

3. איזו מהמילים הבאות מקורה בעברית ונכנסה לשפות אחרות?

א) אמן (amen) ב) פיצה ג) קפה ד) טלפון

13 חלק י"ג – פרק 4 • השפה העברית – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השפה העברית הפסיקה לשמש לשיחה יומיומית במשך תקופה ארוכה לפני שהוחייתה	☐	☐
2	בעבר הטקסטים העבריים נכתבו עם ניקוד כבר מההתחלה	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • השפה העברית – שורשים ומילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש המשותף למילים כתב, כותב ומכתב הוא _____

2. כדי לשמר את ההגייה המדויקת של טקסטים עתיקים הוסיפו להם סימני _____

15 חלק ט"ו – פרק 4 • השפה העברית – התאימו שורש למילה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שורש כ-ת-ב	___	**א.** דיבור
2. שורש ל-מ-ד	___	**ב.** מחשב

3. שורש ד-ב-ר	___	**ג.** שומר
4. שורש ש-מ-ר	___	**ד.** מכתב
5. שורש ח-ש-ב	___	**ה.** תלמיד

16 חלק ט״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – זכרו את העובדות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו המקום הנמוך ביותר בישבה?

א) ים המלח ב) מכתש רמון ג) נהר הנילוס ד) הכנרת

2. איזה נהר מזרים הכי הרבה מים בעולם?

א) הירדן ב) הנילוס ג) האמזונס ד) הפרת

17 חלק י״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מכתש רמון הוא המכתש הגדול בעולם מסוגו	☐	☐
2	האלמוג הוא סוג של צמח ימי	☐	☐
3	הפירמידה הגדולה היתה הבניין הגבוה בעולם במשך אלפי שנים	☐	☐

18 חלק י״ח – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – השלימו וחברו

השלימו את המילה החסרה.

1. ים המלח נמצא בנקודה ה _____ ביותר על פני כדור הארץ

2. המגילות העתיקות התגלו ב _____ שבמדבר יהודה

19 חלק י״ט – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ים המלח	___	**א.** הנהר עם הכי הרבה מים
2. מכתש רמון	___	**ב.** היו הבניין הגבוה בעולם אלפי שנים
3. האמזונס	___	**ג.** המכתש הגדול מסוגו בעולם
4. האלמוג	___	**ד.** המקום הנמוך ביותר בישבה
5. הפירמידות	___	**ה.** בעל חיים ולא צמח

20 חלק כ' – פרק 6 • המצאות וטוב לב – מה למדנו?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי המציא את כתב ברייל?

א) לואי ברייל ב) תומס אדיסון ג) אלכסנדר גרהם בל ד) אייזק ניוטון

2. בן כמה היה הממציא כשיצר את כתב ברייל?

א) 10 ב) 15 ג) 25 ד) 40

3. על מה מבוסס כתב ברייל?

א) נקודות בולטות שחשים באצבעות ב) צבעים שונים ג) קולות מוקלטים ד) אותיות ענקיות

כרטיס יציאה

ציינו שלוש עובדות חדשות שלמדתם מהחוברת

הסבירו במילים שלכם למה חשוב לבדוק עובדות לפני שמאמינים להן

בחרו כרזה אחת וכתבו שאלת חשיבה נוספת שלא הופיעה בחוברת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀